

Súkromné gymnázium, Gemerská cesta č. 1, 984 01 Lučenec
Dodatok k ŠKVP

Implementácia Národného štandardu finančnej gramotnosti
verzia 1.1 (úroveň 3)

Téma	Čiastkové kompetencie	Očakávania, žiak je schopný	Zpracovanie do plánov		
			predmet	trieda	téma
1. Človek vo sfére peňazí Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.	1. Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia 2. Pochopiť vzťah ľudská práca - peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou 3. Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne	Analyzovať svoje možnosti, ako finančne prispieť pri zabezpečovaní životných potrieb v rámci rodiny. Prezentovať svoj postoj k peniazom aktívnym podieľaním sa na spravovaní financií v rodine. Posúdiť etické súvislosti bohatstva a chudoby v rodinnom a celospoločenskom kontexte. Uviesť príklady dobrého hospodárenia (z literatúry, médií, svojho okolia, z vlastnej skúsenosti).	ANJ	sexta	L4 - Reklama,
					L9 - Peniaze a platby.
			KAJ	septima	Zamestnania, Koničky, Nakupovanie,
					Oblečenie, Médiá.
			ANJ	sexta	Peniaze (platby, reklama, bohatí ľudia).
			ANJ	sexta	Téma - bohatí alebo chudobní
					(hodnota peňazí).
			KNJ	sexta	Vynálezy, ktoré zmenili svet - telefónny
					účet.
			KNJ	sexta	Oblečenie a nakupovanie - Lacno
					nakúpiť, dobre urobiť.
			SJL	sexta	Klasicizmus - Moliere - Lakomec,
					Chalupka - Kocúrko.
			SJL	septima	Balzac - Otec Goriot, Tajovský - Maco
					Mlieč, Mamka Pôstková
OBN	sept.+3.A	Finančná gramotnosť			
INF	sexta	Vyhľadávanie informácií			
CHE	sexta	s - prvky - zlúčeniny			
TŠV	všetky	Prevenca zranení: lieky, prevoz, operácia			
2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách	1. Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia	Analyzovať ako sa finančná zodpovednosť líši u jednotlivcov bez záväzkov a so záväzkami k závislým osobám. Zhodnotiť vplyv finančného rozhodnutia na život jednotlivca, rodinu a spoločnosť.	KAJ	septima	Rodina, Domácnosť, Vzťahy, Britské
					a slovenské rodiny.
			KAJ	oktáva	Rodina, Domácnosť, Vzťahy
					Rodina, Nakupovanie, Zamestnania.
			KNJ	septima	Vzory a ideály
			KNJ	oktáva	Vzory a ideály
KNJ	septima	Nakupovanie a služby			

	<p>5. Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach</p>	<p>rozhodnutie klienta. Navrhnuť kroky, ktoré by obeť krádeže osobných údajov mala podniknúť na opätovné získanie osobnej bezpečnosti. Rozoznať osoby alebo subjekty, ktoré sú oprávnené získavať osobné informácie. Uviesť príklady zmlúv medzi jednotlivcami a podnikateľskými (finančnými) subjektmi (presnejšie definovať - fyzická a právnická osoba). Identifikovať základné povinnosti zmluvných strán pri uzatváraní dohôd alebo obchodu. Uviesť príklady dôsledkov neznalosti zmluvy vrátane všeobecných obchodných podmienok a jej dodatkov.</p>			
	<p>6. Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov</p>	<p>Vysvetliť základné práva spotrebiteľov vrátane ich uplatnenia v praxi (modelové situácie). Preskúmať internetové a tlačové zdroje aktuálnych informácií, týkajúce sa práv spotrebiteľov. Vyhodnotiť cenové triky a klamlivé zavádzajúce ponuky, fejkky. Identifikovať bežné typy spotrebiteľských podvodov vrátane online podvodov.</p>			
<p>3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca</p>			<p>ANJ</p>	<p>sexta</p>	<p>L7 - Vzťahy</p>
			<p>KAJ</p>	<p>septima</p>	<p>Nakupovanie, Mesto</p>
			<p>ANJ</p>	<p>septima</p>	<p>Hodnota a cena</p>
			<p>ANJ</p>	<p>sexta</p>	<p>Formálny list (žiadosť do zamestnania),</p>
					<p>Peniaze (platby, reklama), Bohatý alebo</p>

(Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu).	1. Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.	Vysvetliť obvyklé spôsoby nakladania s voľnými prostriedkami. Zhodnotiť vplyv spotreby na úspory a investície.			chudobný (hodnota peňazí)
	2. Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.	Stanoviť si kariérne ciele. Navrhnuť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov, vrátane požiadaviek na vzdelanie a odbornú prípravu, náklady a možné zadĺženie. Analyzovať riziká, náklady a prínosy v prípade samostatného podnikania. Diskutovať o vzťahu morálky a peňazí.			ANJ oktáva Mladí ľudia a svet (práca), Zamestnanie KNJ sexta Práca a povolania, žiaci podnikajú. KNJ sept.okt. Trh práce SJL sexta M. Rakovský - O spoločenských vrstvách - chudoba, definícia životnej úrovne SJL sexta Barok - H. Gavlovič - Valašská škola OBN sept.+3.A Finančná gramotnosť INF septima Cyklus s pevným počtom opakovaní INF sexta Vyhľadávanie informácií TŠV všetky Stravovanie, stravovanie návyky, športové aktivity
	3. Identifikovať zdroje osobných príjmov	Rozlíšiť nominálnu a reálnu mzdu. Vysvetliť vplyv inflácie na príjem. Uviesť príklad štátneho príspevku k finančným produktom (napr. pri stavebnom sporení, hypotéky pre mladých).			
4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi (Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti).	1. Vypracovať osobný finančný plán.	Vysvetliť ako používať rozpočet na kontrolu vynakladania prostriedkov na dosahovanie finančných cieľov. Vypracovať osobný rozpočet mladého samostatne žijúceho človeka. Analyzovať osobné a ekonomicko-spoločenské udalosti, ktoré môžu zmeniť alebo ovplyvniť osobný rozpočet. Opísať spôsoby krytia deficitu (úvery, splátkový predaj, leasing). Vysvetliť, ako splácať dlhy. Opísať spôsoby riešenia schodkového a prebytkového rozpočtu.			FYZ sexta Rozťažnosť pevných látok GEO sexta Hospodárstvo, Zahraničný obchod ANJ sexta+2.A L3 - Vzdelanie KAJ septima Nakupovanie v obchode, V reštaurácii ANJ septima L9 - Omyly, Siete, Internet KAJ oktáva Nakupovanie KNJ sexta Nakupovanie a služby KNJ septima Nakupovanie a služby KNJ oktáva Nakupovanie a služby KNJ septima Vplyv reklamy na spotrebiteľa KNJ oktáva Vplyv reklamy na spotrebiteľa SJL sexta Administratívny štýl - prac. Žánre SJL septima Celé obdobie realizmu - Kapitál, vzťah človeka a peňazí (Gogoľ - Mŕtve duše)

5. Úver a dlh (Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu)	1. Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.	Použiť finančnú alebo online kalkulačku na zistenie celkovej ceny splatenia pôžičky s odlišnými úrokovými sadzbami a odlišnou dĺžkou splácania. Vysvetliť zložené úročenie. Charakterizovať ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN). Rozlíšiť pojem: úroková miera, fixácia, predčasné splatenie úveru. Vysvetliť, ako vplývajú tolerančné obdobia na kreditných kartách, metódy výpočtu úroku a poplatky na cenu úveru. Navrhnuť výber najvhodnejšieho finančného produktu vzhľadom na svoje potreby. Identifikovať rozličné typy študentských pôžičiek a alternatív k pôžičkám ako spôsobu financovania vysokoškolského vzdelávania.	ANJ sexta +2A Problémy pri cestovaní KAJ oktáva Bývanie KNJ septima Svet práce, Robiť dlhy - posluš KNJ oktáva Svet práce, Robiť dlhy - posluš SJL septima Dostojevský - Zločin a trest - úžera OBN sept.+3.A Finančná gramotnosť - finančné inštitúcie INF septima Číselná informácia, spracovanie a vyhodnocovanie, tabuľkový kalkulátor		
	2. Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadĺžením, alebo ako ich zvládnuť.	Opísať možné dôsledky nadmerného zadĺženia (predĺženia). Vysvetliť spôsoby vyrovnaného opätovného zadĺženia. Analyzovať dôsledky finančných rozhodnutí v súvislosti s bankovými alebo nebankovými subjektmi. Posúdiť účel vyhlásenia (osobného) bankrotu a jeho možné dôsledky na majetok, zamestnanosť, cenu a dostupnosť úverov. Zhrnúť práva dlžníkov a veriteľov, týkajúce sa zrážok zo mzdy a od-			

		ňatia majetku v prípade nezaplatenia dlhu (exekúcia).			
	3. Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov.	Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri spotrebiteľských úveroch vrátane ochranných prvkov, ktoré zakotvuje príslušná právna úprava.			
6. Sporenie a investovanie (Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi).	1. Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.	Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele. Vysvetliť rozdiel medzi sporením a investovaním.	ANJ	sexta +2A	L2 - Svet obchodu
	2. Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.	Stanoviť priemerné alebo odhadované náklady na päťročné štúdium na vysokej škole, svadbu, založenie podnikania, splátky na nové auto a byt/dom. Rozhodnúť, kedy investovať hotovosť na krátkodobé výdavky alebo na núdzové situácie. Rozlíšiť obchodovanie na vlastný účet a na cudzí účet.	ANJ	sexta +2A	L9 - Peniaze a platby, Reklama
			KNJ	sexta	Rodina - viacgeneračné bývanie
	3. Zhodnotiť investičné alternatívy	Porovnať hlavné črty úročených účtov vo finančných inštitúciách (bežné účty, sporiace účty, termínované vklady). Vysvetliť, čo sú finančné trhy/burzy Popísať, s čím sa obchoduje na finančných trhoch (akcie, dlhopisy, fondy, komodity a ďalšie). Vysvetliť úlohu obchodníka s cennými papiermi. Opísať účel MIFID dotazníka. Porovnať investovanie do jednotlivých akcií a dlhopisov	KNJ	septima	Rodina - viacgeneračné bývanie
			KNJ	oktáva	Rodina - viacgeneračné bývanie
			KNJ	septima	Mladí a ich svet
			KNJ	oktáva	Mladí a ich svet
			SJL	sexta	Práca SOČ + 2 články v triednom časopise, diskusie o sporení
			OBN	sept.+3.A	Finančná gramotnosť - finančné inštitúcie
			INF	sexta	Vyhľadávanie informácií
CHE			sexta	p- prvky - Dusík a jeho zlúčeniny	
MAT	sexta	Exponenciálna funkcia - Slovné úlohy z bežného života			
			TŠV	všetky	Zdravý životný štýl

		s investovaním do podielových fondov, akcií alebo dlhopisov. Vysvetliť, ako inflácia ovplyvňuje výnosy z investícií (súčasná hodnota peňazí). Vysvetliť, ako prispôbiť investovanie finančným cieľom. Porovnať riziká a výnosy z rôznych typov investícií. Zdôvodniť výber najvhodnejšieho produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov. Identifikovať vhodné typy investícií na akumulovanie prostriedkov na päťročné štúdium na vysokej škole, svadbu, založenie nového podniku, splátky na nové auto a dom a dôchodok.				
	4. Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi.	Vysvetliť dohľad nad finančným trhom v Slovenskej republike - Národná banka Slovenska ako "jednotné kontaktné miesto". Vysvetliť rozdiel medzi Fondom ochrany vkladov a Garančným fondom investícií.				
7.Riadenie rizika a poistenie (Používanie primeraných stratégií riadenia rizík).	1. Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie.	Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a hrozbou. Popísať výber najvhodnejšieho poistného produktu s ohľadom na vlastné potreby.	ANJ	sexta +2A	L6 - Zločin na panstve. Vlámame	
					L6 - Kaspar Hauser	
	2. Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením.	Demonštrovať na konkrétnom príklade, aké druhy verejného poistenia je potrebné platiť pri brigádnickej činnosti študentov. Charakterizovať dôchodkové poistenie - 1. pilier, 2. pilier a 3. pilier.		KNJ	septima	Cestovanie (poistenie pred cestou do zahraničia)
				KNJ	oktáva	Cestovanie (poistenie pred cestou do zahraničia)
				KNJ	septima	Starostlivosť o zdravie
				KNJ	oktáva	Starostlivosť o zdravie
				OBN	sept.+3.A	Finančná gramotnosť - finančné inštitúcie
				OBN	sept.+3.A	Štátny rozpočet, rodinný rozpočet

